

Andrzej Mentel
Nauczyciel wychowania fizycznego
„Wychowanie fizyczne i sport w szkole”
6 listopad 2009 SENAT RP

MODEL FUNKCJONOWANIA SPORTU SZKOLNEGO W MIEŚCIE CZELADŹ

W materiale chciałbym przedstawić funkcjonowanie sportu szkolnego w mieście Czeladź oraz współpracy między stowarzyszeniami, klubami i szkołą z klasami sportowymi.

Czeladź jest miastem liczącym 34 tysięcy mieszkańców, położonym w województwie śląskim w powiecie będzińskim. W gminie funkcjonują 4 szkoły podstawowe, 3 gimnazja oraz 2 szkoły średnie. Baza sportowa to 2 stadiony piłkarskie z bieżniami lekkoatletycznymi, jedna hala sportowa, sale gimnastyczne przy szkołach oraz 3 boiska ze sztuczną nawierzchnią i dwa boiska typu „Orlik”. O ile baza sportowa zewnętrzna jest dobra z perspektywami budowy kolejnych boisk wielofunkcyjnych ze sztuczną trawą, to baza sal gimnastycznych przy szkołach pozostawia dużo do życzenia. Obecnie największe sale gimnastyczne mają wymiar 22mx10,5m a najmniejsze 18x9m.

W Czeladzi działają stowarzyszenia kultury fizycznej takie jak Miejski Szkolny Związek Sportowy, Miejski Czeladzki Klub Sportowy, Górnik Piaski oraz szkoła z klasami sportowymi – Miejski Zespół Szkół / Szkoła Podstawowa nr 2 i Gimnazjum nr 1 /. Instytucje te na płaszczyźnie sportowej ściśle ze sobą współpracują.

Miejski Szkolny Związek Sportowy jest stowarzyszeniem z osobowością prawną od 1996 roku. Od wielu lat współpracuje z Urzędem Miasta - Wydziałem Polityki Społecznej i Edukacji otrzymując dotacje celowa. W ostatnich latach realizował zadanie publiczne zlecone przez Urząd Miasta Czeladź pod nazwa "Przeciwdziałanie patologiom społecznym- prowadzenie działalności profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży". Zadanie to realizował poprzez organizację zajęć sportowych i rekreacyjnych oraz imprez i zawodów sportowych. W latach 2005-08 MSZS realizował zadanie " Sport wszystkich dzieci - Ruch rzeźbi umysł " – zajęcia sportowe i rekreacyjne z dziećmi i młodzieżą uczniowską, na które otrzymał dotacje z Ministerstwa Sportu i Turystyki. MSZS od wielu lat prowadzi zajęcia sportowo-rekreacyjne na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych. W szkole podstawowej w klasach I-III prowadzone są zajęcia sportowo-rekreacyjne - gry i zabawy z elementami siatkówki i koszykówki, a w klasach IV-VI szkoły podstawowej i w gimnazjach zajęcia rekreacyjne i sportowe głównie z piłki nożnej, koszykówki, siatkówki, tenisa stołowego i lekkiej atletyki. Na przestrzeni ostatnich lat MSZS pozyskiwał środki finansowe na realizację zajęć sportowo-rekreacyjnych zarówno z Gminy Czeladź jak i z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Istnieje duża korelacja między wielkością środków finansowych a ilością godzin sportowo-rekreacyjnych i ilością dzieci i młodzieży w nich uczestniczących. Jest to szczególnie widoczne kiedy w latach 2005-08 MSZS w Czeladzi dysponował środkami finansowymi z Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Miejski Czeladzki Klub Sportowy powstał w 2003 roku. Jest klubem wielosekcyjnym, w którym działa 5 sekcji sportowych: piłki nożnej, koszykówki, piłki siatkowej, tenisa stołowego i lekkiej atletyki.

Górnik Piski jest klubem jednosekcyjnym trenującym piłkarzy nożnych od 2000 roku.

Miejski Zespół Szkół jest szkołą z klasami sportowymi od 2004 roku. Zarówno na poziomie szkoły podstawowej jak i gimnazjum dziewczęta trenują siatkówkę natomiast chłopcy trenują koszykówkę.

W Czeladzi powstał dzięki współpracy między stowarzyszeniami kultury fizycznej, klubami sportowymi i szkołą z klasami sportowymi **model piramidy sportowej**. Podstawę piramidy jest Szkolny Związek Sportowy, prowadzący zajęcia sportowo-rekreacyjne, w których uczestniczy od 700-1200 uczniów i uczennic. Zajęcia te mają różne cele m. in. poszukiwanie uzdolnionych sportowo dzieci, zaproponowanie szeroką gamę zajęć sportowych dla młodzieży, zagospodarowanie czasu wolnego, promowanie zdrowego stylu życia i kształtowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych, upowszechnienie formy aktywnego wypoczynku. W środku piramidy znajdują się zawodnicy trenujący w klasach sportowych na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum. Nabór do klas sportowych oparty jest na diagnozie dzieci uczestniczących w zajęciach sportowo-rekreacyjnych prowadzone przez MSZS. Na szczycie piramidy są zawodnicy trenujących w klubach sportowych, ale i tu występuje ścisła współpraca między klubami a szkolnym związkiem sportowym. Trenowanie tych samych dyscyplin sportu zarówno na poziomie sportu szkolnego, klas sportowych jak i klubów sportowych ułatwiają znajdowanie uzdolnionych, predysponowanych do sportu zawodników. Model piramidy sportowej już po kilku latach funkcjonowania przynosi wymierne efekty w postaci sukcesów sportowych.

Na poziomie sportu szkolnego Miejski Zespół Szkół – Szkoła Podstawowa nr 2 w Czeladzi w roku szkolnym 2008/09 zajęła **I miejsca** w wojewódzkim współzawodnictwie sportowym i nagrodzona została **Pucharem Śląskiego Kuratora Oświaty w Katowicach**. Uczniowie z „dwójki” uczestniczyli w 8 finałach województwa śląskiego w różnych dyscyplinach sportu zajmując bardzo wysokie miejsca / I miejsce w piłce plażowej dziewcząt, I m sztafetowych biegach przełajowych chłopców, II m mini koszykówce chłopców, III m badmintonie dziewcząt, IV m czwórboju lekkoatletycznym chłopców, V-VIII m piłce ręcznej chłopców, VI m badmintonie chłopców, IX m szachach dziewcząt /.

Na poziomie rozgrywek klubowych województwa śląskiego zawodnicy Miejskiego Czeladzkiego Klubu Sportowego odnosili szereg sukcesów:

I miejsce Mistrzostwo Śląska - siatkówka dziewcząt /dwójki/ 2007/08

I miejsce Mistrzostwo Podokręgu Sosnowiec - piłka nożna juniorzy 2007/08

I miejsce Mistrzostwo Podokręgu Sosnowiec klasa B - piłka nożna seniorzy 2006/07

I miejsce Mistrzostwo Podokręgu Sosnowiec klasa A - piłka nożna seniorzy 2007/08

I miejsce Mistrzostwo Śląska liga IV – tenis stołowy 2004/05

I miejsce Mistrzostwo Śląska liga III – tenis stołowy 2005/06

Podsumowując swoją wypowiedź chciałbym wskazać na zalety i wady systemu sportu szkolnego. Do zalet mogę zaliczyć to, że stowarzyszenia prężnie działające mają duże możliwości pozyskiwania środków finansowych do realizacji celów statutowych. Obecnie wprowadzana reforma oświaty wyszła naprzeciw sportowi szkolnemu. Z jednej strony zajęcia sportowe mogą być realizowane na zajęciach fakultatywnych a z drugiej na dodatkowej „godzinie z KN art. 42”.

Wadami moim zdaniem jest:

- brak odpowiedniej bazy sportowej / brak hal – dużych sal gimnastycznych /
- problem właściwej realizacji godzin wychowania fizycznego w klasach I-III
- brak lub ograniczone środki finansowych na realizację zajęć w miesiącach styczeń i luty
- brak wieloletniego, ciągłego programu zajęć sportowo-rekreacyjnych
- brak pełnej koordynacji działań między szkołami gminnymi i powiatowymi

